

Asia: VN/2166/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta (opintosetelikokeilu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Käynnistymässä olevaa kokeilua pidetään lähtökohtaisesti tavoitteiltaan kannatettavana. Vapaan sivistystyön ja kesäyliopistojen näkökulmasta on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin.

On ensiarvoisen tärkeää, että vapaa sivistystyö ja kesäyliopistot pääsevät täysipainoisesti osallistumaan kokeiluun heti sen käynnistyessä. Kesäyliopistot ovat merkittävä avoimien yliopisto-opintojen järjestäjä. Yhteistyössä eri yliopistojen kanssa kesäyliopistot tuottavat avoimina yliopisto-opintoina 60 000 opintopistettä vuodessa. Yhteistyötä tehdään myös ammattikorkeakoulujen kanssa.

Kesäyliopistoissa panostetaan erityisen paljon ohjaukseen, mikä on kokeilun tavoitteet ja sen kohderyhmän luonne huomioon ottaen erityisen tärkeää. Ohjaus tukee nuorta opintojen löytämisessä ja valintojen tekemisessä sekä oman opintopolun rakentamisessa.

Heti kokeilun käynnistyessä on tärkeää luoda yhdessä kumppaniyliopistojen kanssa käytännön järjestelyt, joiden turvin kesäyliopistojen järjestämä avoin yliopisto-opetus saadaan näkymään Opin.fi -palvelussa. Mahdollisimman pian tämän jälkeen tulisi löytää käytännön tekniset ratkaisut, joilla kesäyliopistojen tarjonta voitaisiin siirtää suoraan Opin.fi -palveluun.

Jotta opintosetelin turvin suoritettavien opintojen saavutettavuutta ei turhaan rajattaisi, vapaan sivistystyön oppilaitosten ja kesäyliopistojen on voitava periä maksu opintosetelin käyttäjiltä tai rahoitus tulee voida ulottaa vapaan sivistystyön toimijoille muiden järjestelyjen turvin. Opintosetelin käyttö korkeakoulujen yhteistyöoppilaitoksissa on mahdollistettava siten, että opintosetelillä

opiskelevien ja muiden opiskelijoiden yhdenvertaisuus ei vaarannu. Näin tapahtuu, mikäli opintosetelin turvin vapaan sivistystyön oppilaitoksissa opiskelevista aiheutuvat kustannukset joudutaan kattamaan muiden opiskelijoiden kurssimaksuja korottamalla.

Muuta rahoitusta kesäyliopistoilla ei kokeilun toteuttamiseen ole kohdistaa – etenkin kun hallitusohjelman mukaisesti kesäyliopistoihin on kohdistettu mittava (20 %) valtionosuuden leikkaus. Maksutta kokeilun piiriin kuuluvia opintoja ei nykyisessä tilanteessa ole mahdollista tarjota.

Mikäli yhteistyöoppilaitosten järjestämien opintojen rahoitusta ei kokeilussa selkeästi ratkaista, syntyy korkeakoulujen ja yhteistyöoppilaitosten välille toisistaan poikkeavia ratkaisuja, mikä ei ole järkevää resurssien tehokkaan käytön näkökulmasta.

Liljander Juha-Pekka
Hämeen kesäyliopisto